

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون
دانشکده: پزشکی
گروه آموزشی : کودکان
طرح درس : کارورزی بیماریهای کودکان

I. مشخصات درس :

• نام درس : کارورزی	• کد درس : 193
• تعداد واحد / مدت ارائه : 12 واحد / 12 هفته	• نیمسال / سال تحصیلی:
• محل کارورزی	• 60-70% بخش های جنرال ، اورژانس و درمانگاه ها 30-40% بخش های فوق تخصصی
• پیش نیاز : کارآموزی کودکان	
• مسئول برنامه :	

II. مدیریت درس :

• گروه ارائه دهنده : کودکان	• رشته تخصصی : کودکان
• مسئول برنامه : دکتر حقیقی	• ایمیل : haghii0005@gmail.com
• مرتبه علمی / سابقه تدریس : استادیار /	

III. مشخصات فراگیران :

• رشته / مقطع : پزشکی / دکتری	• تعداد و توزیع جنسی: 10 / مختلط
-------------------------------	----------------------------------

شناختی ، مهارتی و عاطفی کسب نماید

توانمندیهای
شناختی

- دانش خود را برای ارزیابی (گرفتن تاریخچه ، معاینه فیزیکی ، روشهای تشخیصی) مراجع با توجه به شکایات شایع و مهم این بخش و مدیریت مشکلات و بیماریهای شایع (تشخیص - درمان - پیگیری) مراجعین به مراکز درمانی (کلینیک - بیمارستان) کودکان ارتقاء دهد
  - بداند که رشد و تکامل کودک را چگونه ارزیابی کند
  - بداند که اختلالات رشد و تکامل را چگونه مدیریت کند
  - بداند که وضعیت تغذیه کودکان را چگونه ارزیابی کند و مشکلات تغذیه ای را چگونه مدیریت نماید
  - بداند به منظور ارتقاء سلامتی کودکان و پیگیری از حوادث و بیماریها چه آموزش ها و مشاوره ای را به والدین ارائه نماید.
  - برنامه واکسیناسیون نوزاد و کودک را بداند
  - اصول ارزیابی کودک بدحال را با توجه به برنامه کشوری مانا بداند
  - اصول معاینه نوزاد سالم ترم و مراقبت های اولیه اتاق زایمان را بداند
  - نشانه های بلوغ طبیعی و غیر طبیعی را بداند
  - شکایات شایع و مهم مراجعین بخش کودکان و نحوه پیگیری آنها را بداند
  - بیماریهای شایع کودکان (علت - راههای تشخیص - درمان - پیگیری -) را بشناسد.
  - بداند چگونه از کودک یا ولی ایشان با توجه به شکایات شایع و مهم این بخش شرح حال کامل و مختصر گرفته شود.
  - بداند چگونه برای کودک با توجه به شکایات شایع و مهم این بخش و نتایج حاصل از شرح حال ، معاینه کامل / مختصر انجام دهد.
  - بداند که از چه روشهای تشخیصی مناسب برای تایید تشخیص مشکل فرد با توجه شرح حال و معاینه میتواند استفاده کند.
  - بداند چگونه میتواند مشکلات و بیماریهای شایع بخش را مدیریت کرد (تشخیص - درمان - پیگیری - ارجاع و...) .
  - روشهای تشخیصی و پارکلینیک اصلی مورد استفاده در شناسایی بیماریهای کودکان را بشناسد
  - داروهای ضروری در درمان بیماران بخش را بداند.

توانمندیهای
مهارتی

- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند
- با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته همکاری کند.
- **بتواند با توجه به شکایات شایع و مهم این بخش نوزاد / کودک را ارزیابی (گرفتن تاریخچه ، معاینه فیزیکی ، روشهای تشخیصی) کند و با توجه به مشکلات و بیماریهای شایع بیمار را مدیریت (تشخیص ، درمان ، پیگیری) نماید.**
  - بتواند از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با بخش کودکان شرح حال مختصر / کامل بگیرد،
  - بتواند معاینه فیزیکی لازم را بر بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مرتبط با بخش کودکان انجام دهد،
  - بتواند با توجه به یافته های حاصل از شرح حال و معاینه فیزیکی ، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح و متناسب با آن تشخیص و نحوه مدیریت مشکل بیمار را مدیریت کند .
  - بتواند مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم مرتبط با کودکان را شناسایی کند،
  - بتواند براساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی، در مورد اقدامات پیگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و مدیریت کند .
  - بتواند با استفاده از منحنی های رشد و ابزارهای نمو کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development ، وضعیت رشد و تکامل کودک را بررسی کرده موارد غیرطبیعی را تشخیص دهد و مدیریت کند

- بتواند با توجه به برنامه کشوری کودک سالم ، وضعیت تغذیه کودک از تولد تا بلوغ را ارزیابی کرده و مشاوره مناسب را ارائه دهد.
- بتواند به مادر شیر ده در رابطه با تغذیه و مصرف دارو در دوران شیر دهی مشاوره دهد.
- بتواند تغذیه کودک در دوران مختلف از شش ماهگی تا زمان بلوغ با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development را ارزیابی کند و به مادر کودک مشاوره دهد.
- بتواند مشکلات تغذیه ای شایع در دوران کودکی و نوجوانی با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (FTT)، چاقی و کمبود ریزمغذی ها) شناسایی و مدیریت کند
- بتواند در رابطه با ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوختگی، بیماری های واگیر و غیر واگیر- با توجه به برنامه کشوری کودک سالم به مادران آموزش دهد.
- بتواند از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با بخش کودکان یا ولی او شرح حال بگیرد،
- با توجه به برنامه کشوری مانا کودک بد حال را ارزیابی و مدیریت کند
- با توجه به برنامه کشوری کودک سالم، به منظور ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوختگی، بیماری های واگیر و غیر واگیر- آموزش و مشاوره لازم را والدین ارائه نماید.
- بتواند به بیمار آموزش دهد
- بتواند در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) مشارکت کند.
- بتواند روش های تشخیصی و پارکلینیک اصلی را درخواست نماید.
- بتواند نسخه بنویسد
- **تواند برای بیمار پروسیجرهای ضروری مرتبط با بخش را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت مناسب سطوح بالاتر (مطابق ضوابط بخش) انجام دهد.**
  - بتواند **خونگیری از ورید و خونگیری شریانی (ABG,...)** را با رعایت اصول ایمنی بیمار انجام دهد
  - بتواند از کودک و نوزاد **فشارخون** بگیرد .
  - بتواند نمونه ادراری از نوزاد / کودک را با استفاده از **کیسه جمع آوری کند**
  - **تواند برای کودک / نوزاد سوند ادراری** بگذارد
  - **تواند برای کودک / نوزاد آسپیراسیون سوپراپوبیک** انجام دهد.
  - **تواند واکسیناسیون** نوزاد و کودک را انجام دهد.
  - **تواند برای نوزاد / کودک لوله معدی** بگذارد.
  - **تواند برای کودکان / نوزادان یونکسیون نخاعی** انجام دهد.

توانمندیهای
عاطفی
/نگرشی

■ اهمیت رعایت اصول اخلاق و رفتار حرفه ای را درک کند به آن متعهد باشد و متناسب با اصول اخلاق و رفتار حرفه ای عمل کند.

- ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد
- نگرش صحیح به اهمیت تشخیص به موقع و شروع درمان اولیه به منظور پیشگیری از آسیبها و عوارض پایدار در بیماران مبتلا به بیماریهای شایع کودکان داشته باشد.
- در شرایط مختلف بالینی وظیفه شناس و مسئولیت پذیر باشد
- در شرایط مختلف بالینی، ورزیدگی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را داشته باشد.
- منافع بیمار را بر منافع شخصی خود به عنوان پزشک (کارورز) اولویت دهد.
- به حقوق مراجعین احترام گذارد .
- شرافت و درستکاری را سرلوحه کار خود قرار دهد
- به دیگران (بیمار ، همراه بیمار ، سایر اعضای کادر درمان) احترام بگذارد
- در جهت تعالی شغلی خود قدم بردارد.

<p>برنامه های آموزشی مورد تاکید در دوره کارورزی کودکان</p> <p>1. آموزش و تمرین برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم شامل:</p> <p>الف) برنامه کشوری کودک سالم و معاینه کودک سالم و... (PKU) برنامه غربالگری بیماری های شایع (هیپوتیروئیدی، پ) برنامه غربالگری شنوایی، بینایی، ژنتیک بر اساس برنامه کشوری (ت) بررسی الگوهای رشد و تکامل طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و استفاده از منحنی های رشد و early child development ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و (ث) تغذیه در کودک سالم بر اساس برنامه کشوری (ج) برخورد با چاقی بر اساس دستورالعمل کشوری (چ) برخورد با سوءتغذیه بر اساس دستورالعمل کشوری</p> <p>2. آموزش مفاهیم رفتار حرفه ای به خصوص موضوعاتی که در حیطه طب کودکان اهمیت ویژه دارند نظیر:</p> <p>الف) تعهد به توزیع عادلانه منابع محدود</p> <p>ب) تعهد به مسئولیت های حرفه ای</p> <p>پ) ارتقای کیفیت مراقبت از بیمار و ایمنی بیمار</p> <p>ت) تعهد به عمل بر اساس اطلاعات علمی</p> <p>ث) تعهد به کسب صلاحیت حرفه ای</p> <p>3. برخورد با زردی در نوزادان</p> <p>4. برخورد با کاهش سطح هوشیاری و تشنج در اورژانس</p> <p>5. تفسیر فرمول شمارش خون (CBC) و تست های انعقادی</p> <p>6. برخورد با دل درد در کودکان</p> <p>7. برخورد با بی حالی و بی قراری در نوزادان</p> <p>8. برخورد با بی اشتهاپی در کودکان</p> <p>9. برخورد با سرفه</p> <p>10. برخورد با تب های راجعه (شامل عفونت های مکرر)</p> <p>11. تجویز منطقی داروها و اصول نسخه نویسی</p> <p>12. برخورد با آسم در کودکان</p> <p>13. برخورد با عفونت های دستگاه تنفسی فوقانی (فارنژیت، سرماخوردگی و کroup؛ اوتیت؛ سینوزیت)</p> <p>14. برخورد با اگزماي اتوپیک و آلرژی غذایی</p> <p>15. برخورد با عفونت های پوست و بافت نرم</p> <p>16. برخورد با تب، تب و راش</p> <p>17. برخورد با تب و تشنج</p> <p>18. برخورد با برونشیت، پنومونی</p> <p>19. رویکرد به اختلالات یادگیری در کودکان و بیماری های شایع روانپزشکی</p> <p>* در طی این چرخش لازم است فهرست داروهای رایج و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع این حیطه دارای کاربرد در فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.</p> <p>** در پایان چرخش چرخش لازم است آزمایش ها و روش های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایش ها و روش ها در اختلالات و بیماری های شایع کودکان آموزش داده شود.</p> <p>*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یادگیرند و عملاً تمرین کنند.</p> <p>پروسیجرهای ضروری در بخش کودکان</p> <p>1. خونگیری از ورید</p> <p>2. گرفتن فشارخون کودک و نوزاد</p> <p>3. جمع آوری ادرار با کیسه ادرار</p> <p>4. انجام واکسیناسیون نوزاد و کودک</p>
----

5. خون‌گیری شریانی (ABG, ...)
6. گذاشتن سوند ادراری
7. گذاشتن لوله معده
8. پونکسیون نخاعی کودکان و نوزادان
9. آسپیراسیون سوپراپوبیک
(آموزش موارد فوق به صورت کارگاه یک‌روزه و بر روی مولاز برای کارآموزان و بر روی بیمار تحت نظر مستقیم برای کارورزان الزامی است)
کارگاه‌های ضروری در دوره آموزش بالینی بیمارهای کودکان
1. کارگاه 2 روزه احیای کودکان (PALS) بر اساس برنامه انجمن‌های کودکان و قلب آمریکا (AHA)
2. کارگاه 1 روزه احیای نوزادان (NRP)
3. کارگاه 1 روزه شیر مادر
4. کارگاه نیم روزه آموزش مان

VI. شرح چرخش آموزشی و فعالیتهای یادگیری

- در این چرخش آموزشی کارورزان از طریق مشارکت در ارائه خدمات سلامت در عرصه های مرتبط (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، ...)، حضور در جلسات آموزشی تعیین شده، و مطالعه فردی توانمندی لازم برای انجام مستقل خدمات مرتبط با این بخش را در حیطه طب عمومی متناسب با سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی کسب می کنند.
- زمان بندی و ترکیب فعالیتهای آموزشی و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات سلامت، آزمایشگاه، اورژانس، مرکز یادگیری مهارتهای بالینی Skill Lab) هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر گروه دانشکده پزشکی تعیین می شود.
- توصیه شود فراگیران دوره پزشکی عمومی عمدتاً (60 تا 70 درصد آموزش بالینی) را در بخشهای جنرال، اورژانس و درمانگاهها و حداکثر 30 تا 40 درصد طول دوره را در بخشهای فوق تخصصی حضور یابند. بایستی حتی المقدور برنامه های چرخشی فراگیران مقطع پزشکی عمومی در بخشهای فوق تخصصی به حداقل برسد.
- میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور کارورز در کنار بیمار را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. همچنین نوع و میزان وظایف خدماتی محوله به کارورز در هر چرخش بالینی باید متناسب با اهداف آموزشی بخش باشد و سبب اختلال در یادگیری مهارتهای ضروری مورد انتظار نگردد.
- نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (کارورزان، دستیاران، فلوها، استادان) و یا سایر اعضای ذیصلاح تیم سلامت اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف یادگیری کارآموزان نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسوول نظارت مناسب برای هر پروسیجر یا مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.
- **مقطع و زمان برگزاری کارگاهها با صلاحدید هر دانشگاه در دوره کارآموزی یا کارورزی صورت پذیرد.**

VII. راهبرد آموزشی :

- آموزش مبتنی بر بیمارستان
- آموزش مبتنی بر کلینیک/درمانگاه /مطب

VII. روش یاددهی :

- برگزاری گزارش صبحگاهی
- برگزاری راند آموزشی در بخش
- ارائه مورد case presentation
- Case base discussion
- ارائه کنفرانس

IX. مسئولیت دانشجو (یادگیری) :

- حضور فعال در بالین
- شرح حال بگیرد و معاینه فیزیکی انجام دهد و ثبت کند

- c. پیگیری مراقبت بیمار
- d. اخلاق حرفه ای
- e. تکمیل لاگ بوک و اسناد پزشکی
- f. حضور در امتحان

X. رسانه ها و وسایل آموزشی مورد نیاز :

- بیمارستان کودکان / کلینیک کودکان /
- مرکز مهارت‌های بالینی /
- سالن کنفرانس / ویدئو پروژکتور /

XI. اساتید مشارکت کننده در برنامه :

- خانم دکتر هجرتی : شنبه و یک هفته در میان یکشنبه
- خانم دکتر طوسی : یک هفته در میان یکشنبه و سه شنبه
- دکتر خیراندیش : دوشنبه
- دکتر حقیقی : سه شنبه و چهارشنبه

XII. منابع درسی : آخرین چاپ هر یک از منابع زیر

- Marcdante, et al. nelson Essential of Pediatrics
- درسنامه مراقبت‌های حیاتی و احیای پیشرفته کودکان
- کتابچه مراقبت ادغام یافته کودک سالم ویژه پزشکی
- راهنمای مشاوره با مادر در مورد سلامت و تغذیه کودک
- برنامه و راهنمای ایمن سازی - کمیته کشوری ایمن سازی -
- کتابچه مراقبت های ادغام یافته ناخوشیهای کودکان (مانا) زیر 2 ماه
- کتابچه مراقبت های ادغام یافته ناخوشیهای کودکان (مانا) 2 ماه تا 5 سال ویژه پزشکی *
- * چاپ وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی - اداره سلامت کودکان -

XIII. روش ارزیابی دانشجو و محاسبه نمره

نمره دانشجو	نمره	ارزیابی شامل
	10	مشاهده عملکرد در محیط کارورزی <ul style="list-style-type: none"> • حضور فعال در راند بالینی و گزارش صبحگاهی • حضور فعال در درمانگاه آموزشی • استدلال و پیشنهادات تشخیصی ، مراقبتی و درمانی
	3	رعایت اصول اخلاقی و رفتاری در محیط کارورزی
	5	چند گزینه ای / تشریحی / شفاهی آسکی / استدلال بالینی / و....
	2	کنفرانس لاگ بوک
		امتحان پایان دوره
		ارائه تکالیف

XIV. مقررات آموزشی :

- حضور در بخش از ساعت 7:30 صبح لغایت 13:30 بعد از ظهر میباشد .
- حضور فعال کارورزان در کشیک غیر تعطیل از ساعت 13 لغایت ساعت 7:30 روز بعد و در روزهای تعطیل از ساعت 8 صبح لغایت 7:30 روز بعد.
- هر کارورز بایستی حداقل 10 کشیک در ماه داشته باشد
- غیبت بیش از یک دهم ساعات دوره منجر به تمدید بخش خواهد شد.
- رعایت فرم پرسنلی ، پوشیدن روپوش گشاد تا زانو و پارچه ضخیم

- پرهیز از هر گونه آرایش (آرایش چهره ، بلند کردن و لاک زدن ناخن)
- هنگام حضور در بخش و درمانگاه نصب اتیکت (نام ، نام خانوادگی ، پایه علمی) در معرض دید و به همراه داشتن گوشی پزشکی الزامی است.
- رعایت اصول اخلاقی و شئون اسلامی توسط کارورز در بخش و در برخورد با بیماران، والدین آنها و همکاران
- خروج از بیمارستان در ساعات کشیک مجاز نمی باشد مگر در شرایط اضطراری و با اجازه و هماهنگی استاد مربوطه در غیر اینصورت ترک محل خدمت محسوب می گردد.
- تکمیل لاگ بوک های مربوطه و تحویل آن در پایان دوره به مسئول برنامه

xv. برنامه آموزشی روزانه دانشجویان در این دوره

روزهای	ساعت	برنامه	توضیحات
شنبه تا چهارشنبه	8-8.30	فعالیت دانشجویان	حضور دانشجو در بخش <ul style="list-style-type: none"> • معاینه و شرح حال بیماران قدیم و جدید • بررسی آزمایشات بیماران قدیم و جدید • آماده شدن برای گزارش صبحگاهی
	8.30-9.30	Morning report	گزارش صبحگاهی شامل : <ul style="list-style-type: none"> • معرفی بیماران جدید بستری و • ارائه شرح حال کامل بیمار، معاینه فیزیکی، تشخیص افتراقی، بررسی آزمایشات، • بحث پیرامون تدابیر اتخاذ شده درمانی - تشخیصی استدلال های تشخیصی درمانی • معرفی بیمار منتقل شده به دیگر بیمارستان ها • صحبت پیرامون دیگر بیماران مراجعه کننده به اسکرین و احیاناً تحت نظر گرفته شده
	9.30-10.15	راند بیماران	به صورت حضوری در بخش <ul style="list-style-type: none"> • بررسی سیر بیماران قدیمی و جدید و • ارائه آزمایشات بیماران توسط دانشجویان و اینترن ها • کار بر روی order نویسی • بررسی چالش های درمانی - تشخیصی بیماران
	10.15-11.30	ارائه کنفرانس به صورت فردی یا به صورت گروهی	مباحث کنفرانس های روتین و شایع طب کودکان <ul style="list-style-type: none"> • Urinary tract infection • Viral and bacterial pneumonia • Acute respiratory distress or asthma attack • Fluid and electrolyte therapy and oral rehydration therapy • Acute gastroenteritis evaluation and management • Other respiratory problem such as croup bronchiolitis acute otitis Media sinusitis and upper respiratory tract infection • Fever evaluation and fever without origin and fever without localizing sign • Approach to anaemia in children • febrile convulsion and other seizure disorder differential diagnosis management and treatment • Central nervous system infection bacterial meningitis and aseptic meningitis • Approach to haematuria • According to case poisoning cardiac arrhythmia shock treatment and other new topic maybe discussed
سه شنبه	17-18.30	کنفرانس	
	-18.30-21.30	درمانگاه	